

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 24.7.2013
COM(2013) 542 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Ματάβαση προς έναν ανταγωνιστικότερο και αποδοτικότερο τομέα άμυνας και
ασφάλειας**

{SWD(2013) 279 final}

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Ματάβαση προς έναν ανταγωνιστικότερο και αποδοτικότερο τομέα άμυνας και ασφάλειας

«Ο κόσμος χρειάζεται μια Ευρώπη που να μπορεί να πραγματοποιεί στρατιωτικές αποστολές, ώστε να συμβάλλει στη σταθεροποίηση της κατάστασης σε περιοχές όπου εκδηλώνονται κρίσεις. [...] Πρέπει να ενισχύσουμε την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας της ΕΕ, ενώ η υιοθέτηση κοινής προσέγγισης σε θέματα άμυνας έχει σημασία, διότι όλοι μαζί διαθέτουμε την ισχύ και την τάξη μεγέθους για να μετατρέψουμε τον κόσμο σε έναν δικαιότερο χώρο, ο οποίος λειτουργεί βάσει κανόνων και όπου γίνονται σεβαστά τα δικαιώματα του ανθρώπου».

José Manuel Durão Barroso, Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ομιλία για την κατάσταση της Ένωσης, Σεπτέμβριος 2012

«Το Συμβούλιο προβαίνει σε νέα έκκληση για τη διαφύλαξη και περαιτέρω ανάπτυξη στρατιωτικών δυνατοτήτων με στόχο τη διατήρηση και βελτίωση της ΚΠΑΑ. Οι δυνατότητες αυτές εξασφαλίζουν την ικανότητα της ΕΕ να ενεργεί ως πάροχος ασφάλειας, στο πλαίσιο μιας ευρύτερης συνολικής προσέγγισης [και] απαιτείται μια ισχυρή και λιγότερο κατακερματισμένη ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία ώστε να διαφυλαχθούν και να ενισχυθούν οι στρατιωτικές δυνατότητες της Ευρώπης και η ικανότητα της ΕΕ για αυτόνομη δράση».

Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων, 19 Νοεμβρίου 2012, Συμπεράσματα

1. ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΜΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Η παρούσα ανακοίνωση βασίζεται στο έργο της ειδικής ομάδας της Επιτροπής για την άμυνα που δημιουργήθηκε το 2011 με στόχο να ενισχύσει τον τομέα της άμυνας κινητοποιώντας όλες τις σχετικές πολιτικές της ΕΕ. Η ΕΥΕΔ και ο ΕΟΑ συμμετείχαν πλήρως στο έργο της ειδικής ομάδας και στην εκπόνηση της παρούσας ανακοίνωσης.

1.1. Εισαγωγή

Το στρατηγικό και γεωπολιτικό περιβάλλον εξελίσσεται ταχύτατα και διαρκώς. Η παγκόσμια ισορροπία δυνάμεων μεταβάλλεται, καθώς εμφανίζονται νέα κέντρα βαρύτητας και οι ΗΠΑ αναπροσανατολίζουν το επίκεντρο του στρατηγικού τους ενδιαφέροντος προς την Ασία. Στην παρούσα κατάσταση, η Ευρώπη οφείλει να αναλάβει μεγαλύτερες ευθύνες για την ασφάλειά της τόσο εντός όσο και εκτός των συνόρων της. Για να προβάλει το κύρος της, η ΕΕ πρέπει να αναπτύξει αξιόπιστη ΚΠΑΑ. Η εξέλιξη αυτή πρέπει να συνάδει πλήρως με το ΝΑΤΟ και τις αρχές του.

Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε σήμερα στον τομέα της ασφάλειας είναι πολυάριθμες, σύνθετες, αλληλένδετες και δύσκολο να προβλεφθούν: ενδέχεται να εκδηλωθούν περιφερειακές κρίσεις και να γίνουν βίαιες, να εμφανιστούν νέες τεχνολογίες και να επιφέρουν νέες ευάλωτες καταστάσεις και απειλές ή να προκληθούν πολιτικές και στρατιωτικές συγκρούσεις λόγω περιβαλλοντικών αλλαγών και της εξάντλησης των φυσικών πόρων. Ταυτόχρονα, πλήθος απειλών και κινδύνων επεκτείνονται εύκολα πέραν των εθνικών συνόρων, καθιστώντας δυσδιάκριτη την παραδοσιακή διαχωριστική γραμμή μεταξύ εσωτερικής και εξωτερικής ασφάλειας.

Οι ανωτέρω προκλήσεις στον τομέα της ασφάλειας μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο με την υιοθέτηση συνολικής προσέγγισης, στο πλαίσιο της οποίας θα συνδυάζονται διαφορετικές πολιτικές και μέσα, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα μέτρα. Η εν λόγω προσέγγιση πρέπει να υποστηρίζεται από ευρύ φάσμα στρατιωτικών και μη στρατιωτικών δυνατοτήτων. Μειώνονται σταθερά οι πιθανότητες τα κράτη μέλη να είναι σε θέση να επωμιστούν αυτό το βάρος μεμονωμένα.

Αυτό ισχύει ιδίως για τον τομέα της άμυνας, όπου ο νέος εξοπλισμός είναι συχνά τεχνολογικά σύνθετος και δαπανηρός. Επί του παρόντος τα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν δυσχέρειες όσον αφορά τον επαρκή εξοπλισμό των ενόπλων δυνάμεών τους. Οι πρόσφατες επιχειρήσεις στη Λιβύη ανέδειξαν σημαντικές ευρωπαϊκές ελλείψεις σε βασικές στρατιωτικές δυνατότητες.

Η κρίση που σχετίζεται με τις δημόσιες δαπάνες επιφέρει περικοπές στους αμυντικούς προϋπολογισμούς, επιδεινώνοντας με τον τρόπο αυτό την κατάσταση, κυρίως διότι οι περικοπές δεν συντονίζονται ούτε εκτελούνται με γνώμονα κοινούς στρατηγικούς στόχους. Κατά την περίοδο από το 2001 έως το 2010 οι αμυντικές δαπάνες της ΕΕ μειώθηκαν από το ποσό των 251 δισεκατομμυρίων ευρώ στο ποσό των 194 δισεκατομμυρίων ευρώ. Η εν λόγω μείωση του προϋπολογισμού έχει επίσης σοβαρές επιπτώσεις στις βιομηχανίες που κατασκευάζουν εξοπλισμό για τις ένοπλες δυνάμεις μας, με περικοπές στα υφιστάμενα και προβλεπόμενα προγράμματα. Έχουν ειδικότερα αντίκτυπο στις επενδύσεις στον τομέα της αμυντικής Ε&Α που είναι καίριας σημασίας για την ανάπτυξη επαρκών δυνατοτήτων στο μέλλον. Μεταξύ του 2005 και του 2010 σημειώθηκε πτώση της τάξης του 14 % στους ευρωπαϊκούς προϋπολογισμούς Ε&Α, οι οποίοι μειώθηκαν στα 9 δισεκατομμύρια ευρώ, ενώ οι δαπάνες για αμυντική Ε&Α μόνο των ΗΠΑ είναι επί του παρόντος επταπλάσιες από τις αντίστοιχες δαπάνες και των 27 κρατών μελών της ΕΕ συνολικά.

Οι αμυντικοί προϋπολογισμοί μειώνονται, ενώ το κόστος των σύγχρονων δυνατοτήτων αυξάνεται. Οι εν λόγω αυξήσεις του κόστους απορρέουν από τη μακροχρόνια τάση ενίσχυσης του τεχνολογικά σύνθετου χαρακτήρα του αμυντικού εξοπλισμού, αλλά και από τη μείωση των όγκων παραγωγής που οφείλεται στην αναδιοργάνωση και συρρίκνωση του μεγέθους των ευρωπαϊκών ενόπλων δυνάμεων μετά τη λήξη του Ψυχρού Πολέμου. Οι εν λόγω παράγοντες θα εξακολουθήσουν να διαμορφώνουν τις αμυντικές αγορές στην Ευρώπη, ανεξάρτητα από τα επίπεδα των προϋπολογισμών.

Η κατάσταση αυτή έχει αρνητικές συνέπειες για έναν βιομηχανικό κλάδο που διαδραματίζει καίριο ρόλο στην ευρύτερη ευρωπαϊκή οικονομία. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι ο κύκλος εργασιών του το 2012 ανήλθε στο ποσό των 96 δισεκατομμυρίων ευρώ, πρόκειται για βιομηχανικό κλάδο μείζονος σημασίας, ο οποίος δημιουργεί καινοτομία και επικεντρώνεται στη μηχανική και τις τεχνολογίες υψηλών προδιαγραφών. Η προηγμένη έρευνα που διενεργεί έχει δημιουργήσει σημαντικά έμμεσα αποτελέσματα σε άλλους τομείς, όπως η ηλεκτρονική, το διάστημα και η πολιτική αεροπορία, και συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία χιλιάδων θέσεων εργασίας υψηλής εξειδίκευσης. Η αμυντική βιομηχανία στην Ευρώπη απασχολεί άμεσα περίπου 400 000 εργαζομένους και δημιουργεί έως και 960 000 πρόσθετες έμμεσες θέσεις εργασίας. Ως εκ τούτου, πρόκειται για έναν τομέα η διατήρηση του οποίου είναι κορυφαίας σημασίας εάν η Ευρώπη επιδιώκει να παραμείνει κέντρο διεθνούς πρωτοπορίας σε επίπεδο παραγωγής και καινοτομίας. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η ανάληψη δράσης με σκοπό την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της αμυντικής βιομηχανίας αποτελεί βασικό μέρος της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

Παράλληλα, όμως, η σημασία του συγκεκριμένου βιομηχανικού κλάδου δεν μπορεί να εκτιμηθεί με μοναδικές παραμέτρους τις θέσεις εργασίας και τον κύκλο εργασιών. Η ευρωπαϊκή βιομηχανική και τεχνολογική βάση στον τομέα της άμυνας (EBTBA) συνιστά

βασικό στοιχείο για τη δυνατότητα της Ευρώπης να παρέχει ασφάλεια στους πολίτες της και να προστατεύει τις αξίες και τα συμφέροντά της. Η Ευρώπη πρέπει να είναι σε θέση να αναλάβει τις ευθύνες που της αναλογούν τόσο για τη δική της ασφάλεια όσο και για τη διεθνή ειρήνη και σταθερότητα εν γένει. Για τον σκοπό αυτό απαιτείται ορισμένου βαθμού στρατηγική αυτονομία: για να αποτελεί η Ευρώπη αξιόπιστο και φερέγγυο εταίρο, πρέπει να είναι σε θέση να λαμβάνει αποφάσεις και να αναλαμβάνει δράση χωρίς να εξαρτάται από τις δυνατότητες τρίτων μερών. Κατά συνέπεια, η ασφάλεια εφοδιασμού, η πρόσβαση σε τεχνολογίες κρίσιμης σημασίας και η επιχειρησιακή κυριαρχία είναι ύψιστης σημασίας.

Επί του παρόντος οι εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας επιβιώνουν χάρη στις αποδόσεις των επενδύσεων E&A του παρελθόντος και έχουν κατορθώσει να αντικαταστήσουν επιτυχώς τις φθίνουσες εθνικές παραγγελίες με εξαγωγές. Ωστόσο, το τίμημα εν προκειμένω είναι οι μεταφορές τεχνολογίας, ΔΔΙ και παραγωγής εκτός της ΕΕ. Αυτό έχει, με τη σειρά του, σοβαρές επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα της EBTBA σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

Το πρόβλημα της συρρίκνωσης των αμυντικών προϋπολογισμών οξύνεται από τον συνεχιζόμενο κατακερματισμό των ευρωπαϊκών αγορών, ο οποίος συνεπάγεται περιττές επικαλύψεις από πλευράς δυνατοτήτων, οργανισμών και δαπανών. Η συνεργασία και ο ανταγωνισμός σε επίπεδο ΕΕ εξακολουθεί να αποτελεί εξαίρεση από τον κανόνα, δεδομένου ότι ποσοστό άνω του 80 % των επενδύσεων σε αμυντικό εξοπλισμό δαπανώνται σε εθνικό επίπεδο. Ως εκ τούτου, η Ευρώπη κινδυνεύει να χάσει σε βασικούς τομείς δυνατοτήτων εμπειρογνομοσύνη και αυτονομία που είναι καίριας σημασίας.

Λόγω της συγκεκριμένης κατάστασης, κρίνεται αναγκαίος ο αναπροσανατολισμός των προτεραιοτήτων. Εφόσον η αύξηση των δαπανών είναι δύσκολη, η βελτίωσή τους συνιστά αναγκαιότητα και προσφέρεται ευρύ πεδίο εφαρμογής προς τον σκοπό αυτό. Παρά τις περικοπές, το 2011 τα κράτη μέλη της ΕΕ ανάλωσαν από κοινού περισσότερα στον τομέα της άμυνας από ό,τι η Κίνα, η Ρωσία και η Ιαπωνία μαζί¹. Κατά συνέπεια, οι δημοσιονομικοί περιορισμοί πρέπει να αντισταθμιστούν από τη στενότερη συνεργασία και την αποδοτικότερη χρήση των πόρων. Ο στόχος αυτός μπορεί να επιτευχθεί μέσω της στήριξης συνεργατικών σχηματισμών, της εξειδίκευσης των εργασιών, των κοινών ερευνών και προμηθειών, της υιοθέτησης νέας δυναμικότερης προσέγγισης για τις συνέργειες στρατιωτικού και μη στρατιωτικού χαρακτήρα, καθώς και της περαιτέρω ενοποίησης της αγοράς.

1.2 Η στρατηγική της Επιτροπής

Η άμυνα παραμένει στο επίκεντρο της εθνικής κυριαρχίας και η λήψη αποφάσεων σχετικά με τις στρατιωτικές δυνατότητες εξακολουθεί να εμπίπτει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών. Ωστόσο, η ΕΕ καλείται επίσης να συμβάλλει σημαντικά στον τομέα αυτό. Διαθέτει πολιτικές και μέσα για την εφαρμογή διαρθρωτικών αλλαγών και αποτελεί το βέλτιστο πλαίσιο, ώστε τα κράτη μέλη να διατηρήσουν συλλογικά κατάλληλο επίπεδο στρατηγικής αυτονομίας. Καθώς τα κράτη μέλη διαθέτουν συνολικά περίπου 1,6 εκατομμύρια στρατιώτες και ετήσιους προϋπολογισμούς άμυνας 194 δισεκατομμυρίων ευρώ, η ΕΕ έχει τη δυναμικότητα να αποτελεί στρατηγικό παίκτη στη διεθνή σκηνή σύμφωνα και με τις αξίες της.

Για τον λόγο αυτό, στα συμπεράσματά του της 14ης Δεκεμβρίου 2012, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε «[...] την Ύπατο Εκπρόσωπο, ιδίως μέσω της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας, καθώς και την Επιτροπή, [...] να αναπτύξουν περαιτέρω προτάσεις και δράσεις για την ενίσχυση της ΚΠΑΑ και τη βελτίωση της διαθεσιμότητας των απαιτούμενων στρατιωτικών και μη στρατιωτικών δυνατοτήτων [...]».

¹ Στοιχεία SIPRI

Ο απώτερος σκοπός είναι η ενίσχυση της ευρωπαϊκής άμυνας για την αντιμετώπιση των προκλήσεων του 21ου αιώνα. Τα κράτη μέλη θα έχουν το προβάδισμα σε πολλές από τις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας (ΕΟΑ) έχει ως αποστολή του την παροχή στήριξης στην προσπάθειά τους να βελτιώσουν τις αμυντικές δυνατότητες της Ένωσης για την ΚΠΑΑ. Η Επιτροπή μπορεί επίσης να συμβάλλει σημαντικά και έχει ήδη ξεκινήσει να το πράττει. Όπως δήλωσε και ο Πρόεδρος της Επιτροπής κ. Barroso: «Στην προσπάθεια αυτή, η Επιτροπή επωμίζεται τις ευθύνες που της αναλογούν συνεχίζοντας τις προσπάθειές της για τη δημιουργία μιας κοινής αγοράς άμυνας και αξιοποιώντας τις αρμοδιότητες που της έχουν ανατεθεί από τη Συνθήκη με σκοπό να αναπτύξει μια ευρωπαϊκή βιομηχανική βάση άμυνας».

Με γνώμονα τους ανωτέρω στόχους, η Επιτροπή υπέβαλε δύο οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας που έχουν ευαίσθητο χαρακτήρα (2009/81/EK) και τις μεταφορές προϊόντων (2009/43/EK), οι οποίες αποτελούν επί του παρόντος τον ακρογωνιαίο λίθο της ευρωπαϊκής αμυντικής αγοράς. Επιπλέον, έχει καταρτίσει βιομηχανικές πολιτικές και ειδικά προγράμματα έρευνας και καινοτομίας για την ασφάλεια και το διάστημα. Η Επιτροπή έχει αναπτύξει επίσης πολιτικές και μέσα για τη στήριξη τόσο της εσωτερικής όσο και της εξωτερικής ασφάλειας σε τομείς όπως η προστασία των εξωτερικών συνόρων, η θαλάσσια επιτήρηση, η πολιτική προστασία ή η διαχείριση κρίσεων, που παρουσιάζουν πολλές ομοιότητες και δεσμούς με την άμυνα σε επίπεδο τεχνολογίας, βιομηχανίας, σχεδιασμού και λειτουργίας.

Η παρούσα ανακοίνωση εδραιώνει αυτό το κεκτημένο και το εξελίσσει περαιτέρω εντός του πεδίου των αρμοδιοτήτων της, όπως προσδιορίζεται στη Συνθήκη της Λισαβόνας. Επιχειρεί, ειδικότερα, να αξιοποιήσει τις πιθανές συνέργειες και τη γόνιμη αλληλεπίδραση που συνεπάγεται η άμβλυνση της διαχωριστικής γραμμής μεταξύ της άμυνας και της ασφάλειας, καθώς και μεταξύ του στρατιωτικού και του μη στρατιωτικού τομέα.

Για την επίτευξη των εν λόγω στόχων, η Επιτροπή προτίθεται να αναλάβει δράση στα ακόλουθα σκέλη:

- Περαιτέρω ενίσχυση της εσωτερικής αγοράς στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας. Αυτό προϋποθέτει κατ' αρχάς την εξασφάλιση της πλήρους εφαρμογής των δύο ισχυουσών οδηγιών. Βάσει του κεκτημένου αυτού, η Επιτροπή θα αντιμετωπίσει επίσης τις στρεβλώσεις της αγοράς και θα συμβάλει στη βελτίωση της ασφάλειας εφοδιασμού μεταξύ των κρατών μελών.
- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της EBTBA. Προς τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή θα καταρτίσει μια αμυντική βιομηχανική πολιτική που θα βασίζεται στα εξής δύο βασικά σκέλη:
 - Παροχή στήριξης για την ανταγωνιστικότητα, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης «υβριδικών προτύπων» προς όφελος των αγορών ασφάλειας και άμυνας, αφενός, και της διερεύνησης τρόπων δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού συστήματος πιστοποίησης της στρατιωτικής αξιοπλοΐας, αφετέρου.
 - Παροχή στήριξης για τις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας ευρωπαϊκών στρατηγικών συνεργατικών σχηματισμών με σκοπό την παροχή συνδέσμων με άλλους σχηματισμούς και τη στήριξη των ΜΜΕ που συνδέονται με την άμυνα στον παγκόσμιο ανταγωνισμό.
- Αξιοποίηση στρατιωτικών και μη στρατιωτικών συνεργειών στον μέγιστο δυνατό βαθμό, ούτως ώστε να διασφαλιστεί η πλέον αποδοτική χρήση των πόρων που προέρχονται από τους ευρωπαϊούς φορολογούμενους. Αυτό θα επιτευχθεί ειδικότερα με τους ακόλουθους τρόπους:

- εστίαση των προσπαθειών της EBTBA στην πιθανή γόνιμη αλληλεπίδραση μεταξύ της στρατιωτικής και μη στρατιωτικής έρευνας και της διπλής χρήσης του δυναμικού του διαστήματος·
- συνδρομή στις ένοπλες δυνάμεις για τη μείωση της ενεργειακής τους κατανάλωσης και συμβολή με τον τρόπο αυτό στους στόχους 20/20/20 της Ένωσης.
- Επιπροσθέτως, η Επιτροπή προτείνει δράσεις που αποσκοπούν στη διερεύνηση νέων οδών για την προώθηση του στρατηγικού δημόσιου διαλόγου στην Ευρώπη και την προετοιμασία του εδάφους για ευρύτερη και στενότερη ευρωπαϊκή συνεργασία, ιδίως με τους ακόλουθους τρόπους:
 - αξιολόγηση της πιθανότητας ανάπτυξης ιδίων ενωσιακών δυνατοτήτων διπλής χρήσης, οι οποίες μπορούν σε ορισμένους τομείς ασφάλειας να συμπληρώσουν τις εθνικές δυνατότητες και να καταστούν αποτελεσματικοί και οικονομικά αποδοτικοί πολλαπλασιαστές ισχύος·
 - εξέταση δυνατότητας έναρξης προπαρασκευαστικής δράσης για την έρευνα που συνδέεται με την ΚΠΑΑ και επικεντρώνεται στους τομείς στους οποίους με τη μεγαλύτερη ανάγκη αμυντικών δυνατοτήτων της ΕΕ.

Η Επιτροπή καλεί τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων να συζητήσουν την παρούσα ανακοίνωση στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου τον Δεκέμβριο του 2013, μαζί με τις εκθέσεις που έχει καταρτίσει η Ύπατη Εκπρόσωπος της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας.

Σχέδιο δράσης²

2. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

2.1. Διασφάλιση της αποδοτικότητας της αγοράς

- Με την πλήρη μεταφορά της οδηγίας 2009/81/EK για τις δημόσιες συμβάσεις στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας σε όλα τα κράτη μέλη, εδραιώνεται ο κανονιστικός κορμός της ευρωπαϊκής αμυντικής αγοράς. Είναι η πρώτη φορά που εφαρμόζονται στον εν λόγω τομέα ειδικοί κανόνες της εσωτερικής αγοράς για την προώθηση του θεμιτού ανταγωνισμού σε ενωσιακό επίπεδο. Ωστόσο, η άμυνα εξακολουθεί να αποτελεί ειδική αγορά με μακροχρόνια παράδοση εθνικού κατακερματισμού. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα λάβει ειδικά μέτρα για τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής της οδηγίας και της επίτευξης του στόχου της.

Ενέργεια:

- Η Επιτροπή θα παρακολουθεί το άνοιγμα των αμυντικών αγορών των κρατών μελών και θα αξιολογεί σε τακτική βάση, μέσω του *Tenders Electronic Daily* (καθημερινό δελτίο υποβολής προσφορών, TED) της ΕΕ και άλλων εξειδικευμένων πηγών, τον τρόπο εφαρμογής των νέων κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις. Θα συντονίζει τις δικές της δραστηριότητες παρακολούθησης της αγοράς με τις αντίστοιχες δραστηριότητες του ΕΟΑ, με

² Όλες οι προβλεπόμενες δράσεις στο παρόν σχέδιο δράσης είναι σύμφωνες και συμβατές με τα αντίστοιχα χρηματοδοτικά μέσα που έχουν θεσπιστεί βάσει του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

σκοπό την αξιοποίηση δυνητικών συνεργειών και την αποφυγή περιττής αλληλοεπικάλυψης των προσπαθειών.

Σε περιόδους δημοσιονομικών περιορισμών, είναι ιδιαίτερα σημαντικό οι χρηματοδοτικοί πόροι να δαπανώνται κατά τρόπο αποδοτικό. Η συγκέντρωση της ζήτησης είναι ένα αποτελεσματικό μέσο επίτευξης του στόχου αυτού. Η οδηγία περιέχει ειδικές διατάξεις σχετικά με τη λειτουργία κεντρικών αρχών προμηθειών που παρέχουν στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να κάνουν επίσης χρήση των νέων κανόνων για τη σύναψη κοινών δημόσιων συμβάσεων, για παράδειγμα, μέσω του ΕΟΑ. Τα κράτη μέλη πρέπει να χρησιμοποιούν το εργαλείο αυτό όσο το δυνατόν περισσότερο, ούτως ώστε να επιτυγχάνουν βέλτιστες οικονομίες κλίμακας και να επωφελούνται πλήρως από τη συνεργασία σε ενωσιακό επίπεδο.

Ορισμένες συμβάσεις εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, διότι δεν θα ήταν ενδεδειγμένη η εφαρμογή των κανόνων της. Αυτό ισχύει ειδικότερα στην περίπτωση των προγραμμάτων συνεργασίας, τα οποία συνιστούν αποτελεσματικό μέσο για την προώθηση της ενοποίησης της αγοράς και της ανταγωνιστικότητας.

Ωστόσο, άλλες ειδικές εξαιρέσεις, κυρίως οι εξαιρέσεις των πωλήσεων μεταξύ των κυβερνήσεων και της ανάθεσης συμβάσεων που διέπονται από διεθνείς κανόνες, ενδέχεται να ερμηνεύονται κατά τρόπο που να υπονομεύει την ορθή χρήση της οδηγίας. Στην περίπτωση αυτή μπορεί να διακυβεύονται οι ισότιμοι όροι ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θα διασφαλίσει ότι οι ανωτέρω εξαιρέσεις υπόκεινται σε αυστηρή ερμηνεία και δεν γίνεται κατάχρησή τους με σκοπό την παράκαμψη της οδηγίας.

Ενέργεια:

- *Η Επιτροπή θα αποφανθεί τα όρια ορισμένων εξαιρέσεων. Προς τον σκοπό αυτό, θα παράσχει, κατόπιν διαβούλευσης με τα κράτη μέλη, ειδική καθοδήγηση, κυρίως όσον αφορά τις πωλήσεις μεταξύ των κυβερνήσεων και τις διεθνείς συμφωνίες.*

2.2. Αντιμετώπιση των στρεβλώσεων της αγοράς

Για την περαιτέρω εξέλιξη της εσωτερικής αγοράς στον τομέα της άμυνας και τη συμβολή στη δημιουργία ισότιμων όρων ανταγωνισμού για όλους τους ευρωπαίους προμηθευτές, η Επιτροπή θα εξαλείψει τις συνεχιζόμενες αθέμιτες πρακτικές που εισάγουν διακρίσεις και τις στρεβλώσεις της αγοράς. Συγκεκριμένα, θα θέσει σε εφαρμογή τις πολιτικές της κατά των αντισταθμίσεων, δηλαδή των χρηματικών αποζημιώσεων που απαιτούνται για αμυντικές αγορές από αλλοδαπούς προμηθευτές. Οι απαιτήσεις αντιστάθμισης συνιστούν μέτρα που εισάγουν διακρίσεις και αντιβαίνουν τόσο στις αρχές της Συνθήκης για την ΕΕ όσο και στις αποτελεσματικές μεθόδους σύναψης δημόσιων συμβάσεων. Για τον λόγο αυτό δεν μπορούν να αποτελούν μέρος της εσωτερικής αγοράς στον τομέα της άμυνας.

Ενέργεια:

- *Η Επιτροπή θα εξασφαλίσει την ταχεία σταδιακή κατάργηση των αντισταθμιστικών μέτρων. Μετά την έκδοση της οδηγίας για της δημόσιες συμβάσεις στον τομέα της άμυνας, όλα τα κράτη μέλη ανακάλεσαν ή αναθεώρησαν τις οικείες εθνικές νομοθεσίες σχετικά με τα αντισταθμιστικά μέτρα. Η Επιτροπή θα ελέγξει εάν οι εν λόγω αναθεωρήσεις συνάδουν με το δίκαιο της ΕΕ. Θα διασφαλίσει επίσης ότι οι σχετικές τροποποιήσεις στο νομικό πλαίσιο συνεπάγονται την αποτελεσματική αλλαγή της πρακτικής σύναψης δημόσιων συμβάσεων των κρατών μελών.*

Η Επιτροπή έχει εφαρμόσει εκτενώς τους κανόνες ελέγχου των συγχωνεύσεων στον τομέα της άμυνας. Οι περιπτώσεις αυτές παρείχαν στην Επιτροπή τη δυνατότητα να εξασφαλίσει τον αποτελεσματικό έλεγχο του ανταγωνισμού, συμβάλλοντας στην καλύτερη λειτουργία της

αγοράς στον τομέα της άμυνας. Όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις και σύμφωνα με την ανακοίνωση για τον εκσυγχρονισμό της πολιτικής κρατικών ενισχύσεων, οι δημόσιες δαπάνες πρέπει να είναι αποδοτικότερες και καλύτερα στοχοθετημένες. Στο πλαίσιο αυτό, ο έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων πρέπει να διαδραματίσει βασικό ρόλο στην προάσπιση και την ενίσχυση της εσωτερικής αγοράς, εξίσου στον τομέα της άμυνας.

Δυνάμει της Συνθήκης, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να κοινοποιούν στην Επιτροπή όλα τα μέτρα κρατικής ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένων των κρατικών ενισχύσεων στον αμιγώς στρατιωτικό τομέα. Δύνανται να παρεκκλίνουν από την εν λόγω υποχρέωση μόνον εφόσον είναι σε θέση να αποδείξουν ότι η μη κοινοποίηση των μέτρων είναι αναγκαία για την προστασία ουσιωδών συμφερόντων βάσει του άρθρου 346 της ΣΛΕΕ. Ως εκ τούτου, εάν ένα κράτος μέλος προτίθεται να επικαλεστεί το άρθρο 346, πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξει ότι τα συγκεκριμένα μέτρα στον στρατιωτικό τομέα είναι αναγκαία και αναλογικά για την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας του και ότι δεν υπερβαίνουν τα απολύτως απαραίτητα για την επίτευξη του εν λόγω στόχου. Τα κράτη μέλη φέρουν το βάρος της απόδειξης ότι πληρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις.

Ενέργεια:

- *Η Επιτροπή θα διασφαλίσει ότι πληρούνται όλες οι αναγκαίες προϋποθέσεις κατά την επίκληση του άρθρου 346 της ΣΛΕΕ για την αιτιολόγηση των μέτρων κρατικής ενίσχυσης.*

2.3. Βελτίωση της ασφάλειας εφοδιασμού

Η ασφάλεια εφοδιασμού είναι καίριας σημασίας για την εξασφάλιση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς στον τομέα της άμυνας, καθώς και για τον εξευρωπαϊσμό των αλυσίδων βιομηχανικού εφοδιασμού. Τα περισσότερα προβλήματα ασφάλειας του εφοδιασμού εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των κρατών μελών. Ωστόσο, η Επιτροπή δύναται να αναπτύξει μέσα τα οποία θα παρέχουν στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να βελτιώσουν μεταξύ τους την ασφάλεια εφοδιασμού. Ένα τέτοιο μέσο είναι η οδηγία 2009/43/EK για τις μεταφορές προϊόντων εντός της ΕΕ, διότι θεσπίζει ένα νέο σύστημα χορήγησης αδειών, το οποίο διευκολύνει την κυκλοφορία αμυντικών υλικών εντός της εσωτερικής αγοράς. Τα κράτη μέλη πρέπει πλέον να αξιοποιούν πλήρως της δυνατότητες που παρέχει η εν λόγω οδηγία με στόχο την ενίσχυση της ασφάλειας εφοδιασμού στο εσωτερικό της Ένωσης.

Ενέργειες:

- *Η Επιτροπή θα διοργανώσει, σε συνεργασία με τον ΕΟΑ, διαδικασία διαβούλευσης με σκοπό την ανάληψη εκ μέρους των κρατών μελών πολιτικής δέσμευσης, ούτως ώστε να εξασφαλιστεί αμοιβαία ή ανατεθείσα ή συμφωνηθείσα προμήθεια αμυντικών αγαθών, υλικών ή υπηρεσιών που προορίζονται για τελική χρήση από τις ένοπλες δυνάμεις των κρατών μελών.*
- *Η Επιτροπή θα εξασφαλίσει τη βέλτιστη απόδοση του συστήματος αμυντικών μεταφορών με τους ακόλουθους τρόπους: α) στήριξη των εθνικών αρχών στις προσπάθειές τους για τη σχετική ενημέρωση του βιομηχανικού κλάδου· β) καθιέρωση κεντρικού μητρώου γενικών αδειών και προώθηση της χρήσης τους· και γ) προώθηση βέλτιστων πρακτικών στη διαχείριση των μεταφορών εντός της ΕΕ.*

Η ασφάλεια του εφοδιασμού εξαρτάται επίσης από τον έλεγχο και την κυριότητα βιομηχανικών και τεχνολογικών πόρων κρίσιμης σημασίας. Αρκετά κράτη μέλη διαθέτουν εθνική νομοθεσία για τον έλεγχο ξένων επενδύσεων στην αμυντική βιομηχανία. Ωστόσο, όσο ενισχύεται ο διεθνής χαρακτήρας των αλυσίδων βιομηχανικού εφοδιασμού τόσο μεγαλύτερος είναι ο αντίκτυπος που μπορεί να έχει η πιθανή αλλαγή κυριότητας μιας εταιρείας (ακόμη και

σε χαμηλότερες βαθμίδες) στην ασφάλεια εφοδιασμού των ένοπλων δυνάμεων και των βιομηχανιών άλλων κρατών μελών. Πρόκειται επίσης για ένα ζήτημα που επηρεάζει τον βαθμό αυτονομίας που διαθέτει, και επιθυμεί να διατηρήσει, η Ευρώπη στο πεδίο των στρατιωτικών δυνατοτήτων, καθώς και το γενικό ζήτημα του ελέγχου των εισερχόμενων ξένων επενδύσεων στον εν λόγω τομέα. Απαιτείται ενδεχομένως η υιοθέτηση ευρωπαϊκής προσέγγισης για την αντιμετώπιση της εν λόγω πρόκλησης.

Ενέργεια:

- *Η Επιτροπή θα εκδώσει Πράσινη Βίβλο σχετικά με τον έλεγχο των βιομηχανικών δυνατοτήτων στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας που έχουν ευαίσθητο χαρακτήρα. Θα πραγματοποιήσει με τους ενδιαφερόμενους φορείς διαβουλεύσεις σχετικά με τις πιθανές ελλείψεις του υφιστάμενου συστήματος, συμπεριλαμβανομένου πιθανώς του προσδιορισμού των ευρωπαϊκών δυνατοτήτων, και θα διερευνήσει το ενδεχόμενο εναλλακτικών επιλογών για την καθιέρωση συστήματος παρακολούθησης σε επίπεδο ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των μηχανισμών κοινοποίησης και διαβούλευσης μεταξύ των κρατών μελών.*

3. ΠΡΩΘΗΣΗ ΜΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΕΡΗΣ ΑΜΥΝΤΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Η δημιουργία πραγματικής εσωτερικής αγοράς στον τομέα της άμυνας δεν προϋποθέτει μόνο ισχυρό νομικό πλαίσιο αλλά και κατάλληλα προσαρμοσμένη ευρωπαϊκή βιομηχανική πολιτική. Το μέλλον της EBTBA βασίζεται στη στενότερη συνεργασία και τη μεγαλύτερη περιφερειακή εξειδίκευση γύρω από τα δίκτυα αριστείας, αλλά και μεταξύ αυτών. Η περαιτέρω ενίσχυση της στρατιωτικής-μη στρατιωτικής συνιστώσας τους μπορεί να προωθήσει τον μεγαλύτερο ανταγωνισμό και να συμβάλει στην οικονομική μεγέθυνση και την περιφερειακή ανάπτυξη. Επιπλέον, σε μια αμυντική αγορά που ακολουθεί εντεινόμενους ρυθμούς παγκοσμιοποίησης, η εξασφάλιση σταθερού επιχειρηματικού περιβάλλοντος στην Ευρώπη για τις ευρωπαϊκές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας είναι θεμελιώδους σημασίας για την τόνωση της ανταγωνιστικότητάς τους σε παγκόσμια κλίμακα.

3.1 Τυποποίηση – διαμόρφωση της βάσης για τη συνεργασία και την ανταγωνιστικότητα στον τομέα της άμυνας

Τα περισσότερα πρότυπα που χρησιμοποιούνται στον αμυντικό τομέα της ΕΕ είναι μη στρατιωτικού χαρακτήρα. Όταν απαιτούνται ειδικά αμυντικά πρότυπα, τα πρότυπα αυτά καταρτίζονται σε εθνικό επίπεδο, με αποτέλεσμα να παρεμποδίζεται η συνεργασία και να αυξάνεται το κόστος για τον βιομηχανικό κλάδο. Για τον λόγο αυτό, η χρήση κοινών αμυντικών προτύπων θα μπορούσε να ενισχύσει σε μεγάλο βαθμό τη συνεργασία και τη διαλειτουργικότητα μεταξύ των ευρωπαϊκών στρατιωτικών δυνάμεων και να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα του ευρωπαϊκού βιομηχανικού κλάδου στις αναδυόμενες τεχνολογίες.

Αυτό αναδεικνύει την ανάγκη δημιουργίας κινήτρων για τα κράτη μέλη, με σκοπό την κατάρτιση ευρωπαϊκών στρατιωτικών και μη στρατιωτικών προτύπων. Είναι σαφές ότι πρέπει να διατηρηθεί η προαιρετική βάση των εν λόγω προτύπων και ότι δεν πρέπει να υπάρχουν αλληλοεπικαλύψεις με το έργο του NATO και άλλων αρμόδιων οργανισμών που συνδέεται με την κατάρτιση προτύπων. Ωστόσο, προσφέρεται ευρύ πεδίο δράσης για την κατάρτιση προτύπων, βάσει των οποίων προσδιορίζονται ελλείψεις και κοινές ανάγκες. Αυτό αφορά ειδικότερα πρότυπα σε αναδυόμενες τεχνολογίες, όπως στην περίπτωση των εξ αποστάσεως πλοηγούμενων εναέριων συστημάτων (Remotely Piloted Aircraft Systems, RPAS) και σε καθιερωμένους τομείς, όπως η προστασία στρατοπέδων, όπου οι αγορές είναι υποανάπτυκτες και προσφέρονται δυνατότητες για την ενίσχυση του ανταγωνισμού στον συγκεκριμένο βιομηχανικό κλάδο.

Ενέργειες:

- Η Επιτροπή θα προωθήσει την κατάρτιση «υβριδικών προτύπων» για προϊόντα με δυνατότητες τόσο στρατιωτικών όσο και μη στρατιωτικών εφαρμογών. Εξέδωσε ήδη αίτημα τυποποίησης με σκοπό την κατάρτιση σχετικού «υβριδικού προτύπου» για τη ραδιοεπικοινωνία μέσω λογισμικού (SDR) το 2012. Οι επόμενοι πιθανοί τομείς για την έκδοση αιτημάτων τυποποίησης θα μπορούσαν να αφορούν τις προδιαγραφές ανίχνευσης και τα πρότυπα δειγματοληψίας χημικών, βιολογικών, ραδιολογικών, πυρηνικών και εκρηκτικών (ΧΒΡΠΕ) μέσων, τα εξ αποστάσεως πλοηγούμενα εναέρια συστήματα (RPAS), τις απαιτήσεις αξιοπλοΐας, τα πρότυπα ανταλλαγής δεδομένων, την κρυπτογράφηση και άλλες τεχνολογίες κρίσιμης σημασίας στον τομέα των πληροφοριών και των επικοινωνιών.
- Η Επιτροπή θα διερευνήσει, σε συνεργασία με τον ΕΟΑ και τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης, εναλλακτικές επιλογές όσον αφορά τη θέσπιση μηχανισμού για την κατάρτιση ειδικών ευρωπαϊκών προτύπων στον τομέα των στρατιωτικών προϊόντων και εφαρμογών, κατόπιν συμφωνίας με τα κράτη μέλη. Ο πρωταρχικός στόχος του εν λόγω μηχανισμού θα είναι η κατάρτιση προτύπων που αποσκοπούν στην κάλυψη διαπιστωμένων αναγκών, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τον κατάλληλο χειρισμό ευαίσθητων πληροφοριών.
- Η Επιτροπή θα διερευνήσει, σε συνεργασία με τον ΕΟΑ, νέους τρόπους προώθησης των υφιστάμενων εργαλείων για την επιλογή προτύπων βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις στον τομέα της άμυνας.

3.2 Προώθηση κοινής προσέγγισης για την πιστοποίηση – μείωση του κόστους και επιτάχυνση της ανάπτυξης

Όπως και τα πρότυπα, η πιστοποίηση αποτελεί βασικό παράγοντα διευκόλυνσης για τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα και την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της άμυνας. Η έλλειψη πανευρωπαϊκού συστήματος πιστοποίησης των αμυντικών προϊόντων δρα ως ανασχετικός παράγοντας, ο οποίος επιβραδύνει τη διάθεση προϊόντων στην αγορά και αυξάνει σε σημαντικό βαθμό τις δαπάνες καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του εκάστοτε προϊόντος. Κρίνεται αναγκαία η βελτίωση των ρυθμίσεων στο πεδίο της πιστοποίησης, ούτως ώστε να διασφαλιστεί η από κοινού εκτέλεση ορισμένων εργασιών που ασκούνται επί του παρόντος σε εθνικό επίπεδο.

Σύμφωνα με τον ΕΟΑ, στο πεδίο της στρατιωτικής αξιοπλοΐας, ειδικότερα, η κατάσταση αυτή παρατείνει κατά 50 % τον χρόνο ανάπτυξης και αυξάνει κατά 20 % τις δαπάνες ανάπτυξης. Επιπλέον, η εξασφάλιση μιας δέσμης κοινών και εναρμονισμένων απαιτήσεων μειώνει το κόστος, διότι παρέχει τη δυνατότητα της συντήρησης των αεροσκαφών ή της εκπαίδευσης του προσωπικού συντήρησης σε διακρατικό επίπεδο.

Άλλο παράδειγμα αποτελούν τα πυρομαχικά. Εκτιμάται ότι η έλλειψη κοινής πιστοποίησης για τα πυρομαχικά εδάφους στοιχίζει στην Ευρώπη 1,5 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως (από το συνολικό ποσό των 7,5 δισεκατομμυρίων ευρώ που δαπανώνται για πυρομαχικά ετησίως).

Ενέργεια:

- Αξιοποιώντας τη μη στρατιωτική εμπειρία που έχει αποκομίσει ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ασφάλειας της Αεροπορίας (EASA) από την πιστοποίηση του αεροσκάφους Airbus A-400M (στη μη στρατιωτική χρήση του) και από τις εργασίες του ΕΟΑ στον εν λόγω τομέα, η Επιτροπή θα αξιολογήσει τις διάφορες εναλλακτικές επιλογές για την εκτέλεση, εξ ονόματος των κρατών μελών, των καθηκόντων που συνδέονται με την αρχική αξιοπλοΐα στρατιωτικών προϊόντων στα πεδία που προσδιορίζει ο ΕΟΑ.

3.3 Πρώτες ύλες – αντιμετώπιση των κινδύνων εφοδιασμού για την αμυντική βιομηχανία της Ευρώπης

Διάφορες πρώτες ύλες, όπως τα μέταλλα σπανίων γαιών, είναι απολύτως αναγκαίες για ευρύ φάσμα αμυντικών εφαρμογών, από τα εξ αποστάσεως πλοηγούμενα εναέρια συστήματα έως τα κατευθυνόμενα πυρομαχικά ακριβείας και από τις συσκευές σκοπεύσεως με ακτίνες λέιζερ έως τις δορυφορικές επικοινωνίες. Ορισμένα από τα εν λόγω υλικά υπόκεινται σε αυξημένους κινδύνους εφοδιασμού, οι οποίοι εγείρουν φραγμούς στην ανταγωνιστικότητα του αμυντικού τομέα. Ένα από τα βασικά στοιχεία της συνολικής στρατηγικής της ΕΕ για τις πρώτες ύλες είναι ένας κατάλογος των πρώτων υλών που θεωρούνται καίριας σημασίας για την οικονομία της ΕΕ. Αναμένεται ότι ο υφιστάμενος κατάλογος των πρώτων υλών καίριας σημασίας σε επίπεδο ΕΕ θα αναθεωρηθεί έως το τέλος του 2013. Παρά το γεγονός ότι πρόκειται συχνά για τα ίδια υλικά που είναι σημαντικά τόσο για μη στρατιωτικούς όσο και για αμυντικούς σκοπούς, είναι σαφές ότι το συγκεκριμένο έργο θα μπορούσε να αποκτήσει προστιθέμενη αξία εάν λαμβανόταν υπόψη η ειδική σημασία που έχουν οι πρώτες ύλες στον τομέα της ευρωπαϊκής άμυνας.

Ενέργεια:

- *Η Επιτροπή θα ελέγξει διεξοδικά τις πρώτες ύλες που είναι καίριας σημασίας για τον τομέα της άμυνας στο πλαίσιο της συνολικής στρατηγικής της ΕΕ για τις πρώτες ύλες και θα καταρτίσει, εφόσον παραστεί ανάγκη, στοχοθετημένες δράσεις πολιτικής.*

3.4. MME – προάσπιση του πυρήνα της αμυντικής καινοτομίας της Ευρώπης

Οι οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις και για τις μεταφορές στον τομέα της άμυνας προσφέρουν νέες ευκαιρίες για τη συμμετοχή των ΜΜΕ στην εδραίωση ευρωπαϊκής αμυντικής αγοράς. Αυτό ισχύει ειδικότερα για τις διατάξεις υπεργολαβίας της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις οι οποίες βελτιώνουν την πρόσβαση σε αλυσίδες εφοδιασμού αλλοδαπών κύριων αναδόχων. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη πρέπει να θέτουν ενεργητικά σε εφαρμογή τις εν λόγω διατάξεις, ώστε να προάγουν ευκαιρίες για τις ΜΜΕ.

Κρίνεται αναγκαία η ανάληψη περαιτέρω δράσης, ιδίως στον τομέα των συνεργατικών σχηματισμών. Οι σχηματισμοί αυτοί διαρθρώνονται συχνά γύρω από μια κύρια επιχείρηση, η οποία συνεργάζεται με μικρότερες εταιρείες σε μια δεδομένη αλυσίδα εφοδιασμού. Επιπλέον, οι συνεργατικοί σχηματισμοί αποτελούν συχνά μέρος δικτύων αριστείας που συγκεντρώνουν κύριους αναδόχους, ΜΜΕ, ερευνητικά ινστιτούτα και άλλους πανεπιστημιακούς τομείς.

Κατά συνέπεια, οι συνεργατικοί σχηματισμοί είναι εξαιρετικά σημαντικοί για τις ΜΜΕ, διότι τους παρέχουν πρόσβαση σε κοινές εγκαταστάσεις, ειδικούς κλάδους στους οποίους μπορούν να εξειδικευτούν, καθώς και δυνατότητες συνεργασίας με άλλες ΜΜΕ. Στους εν λόγω σχηματισμούς, οι εταιρείες δύνανται να συνδυάσουν εφόδια και πόρους προκειμένου να διαφοροποιηθούν και να δημιουργήσουν νέες αγορές και ιδρύματα γνώσης. Μπορούν επίσης να αναπτύξουν νέα προϊόντα και νέες εφαρμογές μη στρατιωτικής χρήσης με βάση τεχνολογίες και υλικά που αναπτύχθηκαν αρχικά για στρατιωτικούς σκοπούς (π.χ. Διαδίκτυο, GPS) ή και αντιστρόφως, δραστηριότητα που αποτελεί τάση αυξανόμενης σημασίας.

Ενέργειες:

- *Η Επιτροπή θα διερευνήσει, σε συνεργασία με τον βιομηχανικό κλάδο, και υιοθετώντας μια προσέγγιση «από τη βάση προς την κορυφή», τον τρόπο δημιουργίας ευρωπαϊκών στρατηγικών συνεργατικών σχηματισμών, οι οποίοι θα αποσκοπούν στη στήριξη της εμφάνισης νέων αξιακών αλυσίδων και στην άρση των φραγμών που εγείρονται για τις ΜΜΕ που συνδέονται με τον τομέα της άμυνας στον παγκόσμιο ανταγωνισμό. Στο πλαίσιο*

αυτό, η Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει εργαλεία που είναι σχεδιασμένα για την υποστήριξη των ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένου του προγράμματος COSME, για τις ανάγκες των ΜΜΕ που συνδέονται με τον τομέα της άμυνας. Προς τον σκοπό αυτό, μπορεί να εξεταστεί επίσης το ενδεχόμενο χρήσης των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών ταμείων και των ταμείων επενδύσεων. Οι σχετικές εργασίες θα περιλαμβάνουν την αποσαφήνιση των κανόνων επιλεξιμότητας για έργα διπλής χρήσης.

- Η Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει επίσης το δίκτυο Enterprise Europe Network (EEN) για την παροχή καθοδήγησης στις ΜΜΕ που συνδέονται με τον τομέα της άμυνας σε θέματα δικτύωσης και σύναψης συμπράξεων, διεθνοποίησης των δραστηριοτήτων τους, μεταφορών τεχνολογίας και ευκαιριών επιχειρηματικής χρηματοδότησης.
- Η Επιτροπή θα προωθήσει την περιφερειακή δικτύωση με στόχο την ένταξη αμυντικών βιομηχανικών και ερευνητικών πόρων σε περιφερειακές στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης, ιδίως μέσω ενός ευρωπαϊκού δικτύου περιφερειών που συνδέονται με τον τομέα της άμυνας.

3.5. Δεξιότητες – διαχείριση των αλλαγών και εξασφάλιση του μέλλοντος

Η αμυντική βιομηχανία διέρχεται ριζικές αλλαγές, στις οποίες τα κράτη μέλη και ο βιομηχανικός κλάδος πρέπει να προσαρμοστούν. Σύμφωνα με τη δήλωση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου τον Δεκέμβριο του 2008: «Η αναδιάρθρωση της βιομηχανικής και τεχνολογικής βάσης της ευρωπαϊκής άμυνας, ιδίως γύρω από κέντρα ευρωπαϊκής αριστείας, με αποφυγή των επικαλύψεων, προκειμένου να εξασφαλισθούν η στιβαρότητα και η ανταγωνιστικότητά της, αποτελεί στρατηγική και οικονομική αναγκαιότητα».

Η διαδικασία αναδιάρθρωσης αποτελεί κατά μείζονα λόγο ευθύνη του βιομηχανικού κλάδου, αλλά συμπληρωματικό ρόλο καλούνται να διαδραματίσουν επίσης η Επιτροπή, οι εθνικές κυβερνήσεις και οι τοπικές αρχές. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη έχουν στη διάθεσή τους ευρύ φάσμα ευρωπαϊκών εργαλείων για την προώθηση νέων δεξιοτήτων και για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της αναδιάρθρωσης. Η εφαρμογή των εν λόγω εργαλείων πρέπει να συνοδεύεται από σαφή επίγνωση των δυνατοτήτων και των τεχνολογιών που είναι καίριας σημασίας για τον βιομηχανικό κλάδο. Η Επιτροπή θα ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να κάνουν χρήση των συστημάτων ευέλικτης εργασίας για να υποστηρίξουν τις επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των προμηθευτών, που πάσχουν από προσωρινή μείωση της ζήτησης για τα προϊόντα τους και να προωθήσουν την υιοθέτηση διορατικής προσέγγισης για την αναδιάρθρωση, κατόπιν διαβούλευσης με τους βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιήσουν την υποστήριξη που μπορεί να παρασχεθεί από το Ευρωπαϊκό (ΕΚΤ) και, σε ορισμένες περιπτώσεις συλλογικών απολύσεων, επίσης και από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση. Σημαντικό υπόβαθρο για το συγκεκριμένο έργο θα αποτελέσει η χαρτογράφηση των υφιστάμενων δεξιοτήτων και ο προσδιορισμός των απαιτούμενων δεξιοτήτων για το μέλλον, ενδεχομένως με βάση ένα ευρωπαϊκό τομεακό συμβούλιο δεξιοτήτων για την άμυνα, με επικεφαλής τους εκπροσώπους των αντίστοιχων τομέων.

Ενέργειες:

- Η Επιτροπή θα προωθήσει τις δεξιότητες που έχουν προσδιοριστεί ως ουσιώδεις για το μέλλον του βιομηχανικού κλάδου, μεταξύ άλλων μέσω των προγραμμάτων «Τομεακή συμμαχία δεξιοτήτων» και «Συμμαχίες γνώσης» που βρίσκονται επί του παρόντος σε δοκιμαστικό στάδιο.

- Η Επιτροπή θα ενθαρρύνει τη χρήση του ΕΚΤ για την επιμόρφωση και την εκ νέου ειδίκευση των εργαζομένων, ιδίως για έργα με αντικείμενο την κάλυψη αναγκών για δεξιότητες, την αντιστοίχιση δεξιοτήτων και την πρόβλεψη αλλαγών.
- Η Επιτροπή θα λάβει υπόψη το δυναμικό των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων για την παροχή στήριξης σε περιφέρειες που επηρεάζονται αρνητικά από την αναδιάρθρωση της αμυντικής βιομηχανίας, ιδίως για να βοηθήσει τους εργαζομένους να προσαρμοστούν στη νέα κατάσταση και να προαγάγει την οικονομική μετατροπή.

4. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι ευρύ φάσμα τεχνολογιών ενδέχεται να είναι διττής φύσης, διαπιστώνονται αυξανόμενες δυνατότητες δημιουργίας συνεργειών μεταξύ της στρατιωτικής και της μη στρατιωτικής έρευνας. Στο πλαίσιο αυτό, υπάρχει συνεχιζόμενος συντονισμός μεταξύ του θεματικού τομέα «Ασφάλεια» του 7ου προγράμματος πλαισίου για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη και των ερευνητικών δραστηριοτήτων στον τομέα της ευρωπαϊκής άμυνας. Οι εργασίες έχουν επικεντρωθεί μέχρι στιγμής στα ΧΒΡΠΕ μέσα, ενώ εξετάστηκε πρόσφατα και η άμυνα στον κυβερνοχώρο, στο πλαίσιο της ΚΠΑΑ και των συνεργειών της με την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο. Αρκετές συναφείς δραστηριότητες εξαγγέλλονται στη στρατηγική της ΕΕ για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, η οποία σχεδιάστηκε με σκοπό να καταστήσει το επιγραμμικό περιβάλλον της ΕΕ το ασφαλέστερο στον κόσμο. Επιπλέον, η κοινή επιχείρηση SESAR έχει δρομολογήσει ερευνητικές δραστηριότητες σχετικά με την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο στο πεδίο της διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας.

Στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020», οι θεματικοί τομείς «Πρωτοπορία στις τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και στις βιομηχανικές τεχνολογίες», συμπεριλαμβανομένων των «Βασικών τεχνολογιών γενικής εφαρμογής» (BTΓΕ) και των «Ασφαλών κοινωνιών» (κοινωνιακή πρόκληση), προσφέρουν προοπτικές τεχνολογικών επιτευγμάτων που μπορούν να δώσουν ώθηση όχι μόνο στην καινοτομία για μη στρατιωτικές εφαρμογές, αλλά να εμπεριέχουν επίσης και δυναμικό διπλής χρήσης. Παρότι οι δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας πραγματοποιήθηκαν βάσει του «Ορίζοντα 2020» θα επικεντρώνονται αποκλειστικά σε μη στρατιωτικές εφαρμογές, η Επιτροπή θα εκτιμήσει με ποιον τρόπο τα αποτελέσματα στους εν λόγω τομείς θα μπορούσαν να είναι εξίσου επωφελή για τις βιομηχανικές δυνατότητες στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας. Η Επιτροπή προτίθεται επίσης να διερευνήσει το ενδεχόμενο δημιουργίας συνεργειών όσον αφορά την ανάπτυξη εφαρμογών διπλής χρήσης με σαφή συνιστώσα ασφάλειας ή άλλων τεχνολογιών διπλής χρήσης, όπως, για παράδειγμα, οι τεχνολογίες που στηρίζουν την ένταξη μη στρατιωτικών RPAS στο ευρωπαϊκό σύστημα εναέριων μεταφορών, στο πλαίσιο της κοινής επιχείρησης SESAR.

Η έρευνα στον τομέα της άμυνας έχει δημιουργήσει σημαντικά έμμεσα αποτελέσματα σε άλλους τομείς, όπως η ηλεκτρονική, η πολιτική αεροπορία και η εκμετάλλευση του θαλάσσιου βυθού. Είναι σημαντικό να διατηρηθούν οι εν λόγω δευτερογενείς επιπτώσεις που έχει ο τομέας της άμυνας στον μη στρατιωτικό κόσμο και να παρασχεθεί συνδρομή στην αμυντική έρευνα ώστε να συνεχίσει να τροφοδοτεί τη μη στρατιωτική καινοτομία.

Επίσης, η Επιτροπή διαβλέπει τα δυνητικά οφέλη συμπληρωματικών δυνατοτήτων για την έρευνα που συνδέεται με την ΚΠΑΑ εκτός του πεδίου εφαρμογής του προγράμματος «Ορίζοντας 2020». Η προοπτική αυτή θα μπορούσε να λάβει τη μορφή προπαρασκευαστικής δράσης σχετικά με αμυντικές δυνατότητες που είναι κρίσιμης σημασίας για τις

δραστηριότητες της ΚΠΑΑ, με σκοπό τη δημιουργία συνεργειών με εθνικά ερευνητικά προγράμματα. Η Επιτροπή θα προσδιορίσει το περιεχόμενο και τις λεπτομέρειες σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, την ΕΥΕΔ και τον ΕΟΑ. Παράλληλα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διατηρήσουν κατάλληλο επίπεδο χρηματοδότησης για την έρευνα στον τομέα της άμυνας και να πράξουν περισσότερο σε πλαίσιο συνεργασίας.

Ενέργειες:

- *Η Επιτροπή προτίθεται να στηρίζει τη δημιουργία συστήματος προ-εμπορικών δημόσιων συμβάσεων για την προμήθεια πρωτοτύπων. Οι πρώτοι πιθανοί τομείς εφαρμογής θα μπορούσαν να είναι οι εξής: η ανίχνευση ΧΒΡΠΕ μέσω, τα RPAS και ο εξοπλισμός τηλεπικοινωνιών βάσει τεχνολογιών ραδιοεπικοινωνίας μέσω λογισμικού.*
- *Η Επιτροπή θα εξετάσει τη δυνατότητα υποστήριξης της έρευνας που συνδέεται με την ΚΠΑΑ, όπως π.χ. μέσω σχετικής προπαρασκευαστικής δράσης. Το ενδιαφέρον αναμένεται να επικεντρωθεί στους τομείς που παρουσιάζουν τις μεγαλύτερες ανάγκες αμυντικών δυνατοτήτων σε επίπεδο ΕΕ, με στόχο τη δημιουργία, όπου είναι εφικτό, συνεργειών με εθνικά ερευνητικά προγράμματα.*

5. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ

Η Επιτροπή επεξεργάζεται ήδη τις ανάγκες για μη στρατιωτικές δυνατότητες απαραίτητες στις πολιτικές εσωτερικής αλλά και εξωτερικής ασφάλειας, όπως η πολιτική προστασία³, η διαχείριση κρίσεων, η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, η προστασία των εξωτερικών συνόρων και η θαλάσσια επιτήρηση. Μέχρι στιγμής, οι εν λόγω δραστηριότητες περιορίζονταν στη συγχρηματοδότηση και τον συντονισμό των δυνατοτήτων των κρατών μελών. Η Επιτροπή προτίθεται να προχωρήσει περαιτέρω, ούτως ώστε να διασφαλιστεί ότι η Ευρώπη έχει στη διάθεσή της το πλήρες φάσμα των δυνατοτήτων ασφάλειας που χρειάζεται, ότι η διαχείριση των δυνατοτήτων αυτών συντελείται με τον πλέον οικονομικά αποδοτικό τρόπο και ότι εξασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα μεταξύ των στρατιωτικών και μη στρατιωτικών δυνατοτήτων στους αντίστοιχους τομείς.

Ενέργειες:

- *Η Επιτροπή θα συνεχίσει να προάγει τη διαλειτουργικότητα της ανταλλαγής υπηρεσιών πληροφοριών μεταξύ των χρηστών του αμυντικού και του μη στρατιωτικού τομέα, βάσει της δοκιμαστικής λειτουργίας του κοινού περιβάλλοντος ανταλλαγής πληροφοριών για την επιτήρηση του θαλάσσιου τομέα.*
- *Αξιοποιώντας τα υφιστάμενα δίκτυα της ΕΕ, η Επιτροπή θα διερευνήσει, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, το ενδεχόμενο συγκρότησης ομάδας στρατιωτικής-μη στρατιωτικής συνεργασίας στους τομείς α) των τεχνολογιών ανίχνευσης και β) των μεθόδων καταπολέμησης των αυτοσχέδιων εκρηκτικών μηχανισμών, των φορητών αντιαεροπορικών συστημάτων (MANPAD) και άλλων σχετικών απειλών, όπως οι απειλές χρήσης χημικών, βιολογικών, ραδιολογικών, πυρηνικών και εκρηκτικών μέσων.*
- *Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με την ΕΥΕΔ για την κοινή αξιολόγηση των αναγκών δυνατοτήτων διπλής χρήσης στο πλαίσιο των πολιτικών ασφάλειας και άμυνας της ΕΕ. Βάσει της εν λόγω αξιολόγησης, θα υποβάλει πρόταση σχετικά με τις απαιτούμενες*

³ Στην περίπτωση της πολιτικής προστασίας, η ανάπτυξη δυνατοτήτων θεσπίζεται στην πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί μηχανισμού πολιτικής προστασίας της Ένωσης που έχει υποβάλει η Επιτροπή (COM(2011) 934 τελικό).

δυνατότητες που θα μπορούσαν, ενδεχομένως, να καλυφθούν καλύτερα από πόρους τους οποίους αγοράζει άμεσα, έχει στην κυριότητά της και διαχειρίζεται η Ένωση.

6. ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ

Οι περισσότερες τεχνολογίες, υποδομές και υπηρεσίες του διαστήματος μπορούν να εξυπηρετήσουν τόσο αμυντικούς όσο και μη στρατιωτικούς σκοπούς. Ωστόσο, σε αντίθεση με όλα τα κράτη που δραστηριοποιούνται στο διάστημα, στην ΕΕ δεν υπάρχει καμία διαρθρωτική σύνδεση μεταξύ των στρατιωτικών και των μη στρατιωτικών δραστηριοτήτων στον διαστημικό τομέα. Ο διαχωρισμός αυτός έχει οικονομικό και πολιτικό κόστος, το οποίο η Ευρώπη δεν είναι πλέον σε θέση να επωμιστεί. Η εν λόγω κατάσταση επιδεινώνεται περαιτέρω λόγω εξάρτησης της Ευρώπης από προμηθευτές τρίτων χωρών για ορισμένες τεχνολογίες κρίσιμης σημασίας, οι οποίες υπόκεινται συχνά σε περιορισμούς εξαγωγών.

Παρότι ορισμένες διαστημικές δυνατότητες πρέπει να παραμείνουν αποκλειστικά υπό εθνικό ή/και στρατιωτικό έλεγχο, υπάρχουν αρκετοί τομείς στους οποίους οι ενισχυμένες συνέργειες μεταξύ των αμυντικών και των μη στρατιωτικών δραστηριοτήτων θα μειώσουν το κόστος και θα βελτιώσουν την αποδοτικότητα.

6.1. Προστασία των διαστημικών υποδομών

Τα έργα Galileo και Copernicus αποτελούν μείζονες διαστημικές υποδομές. Το Galileo ανήκει στην ΕΕ, ενώ αμφότερα τα έργα Galileo και Copernicus θα παρέχουν στήριξη σε βασικές πολιτικές της ΕΕ. Οι εν λόγω υποδομές είναι καίριας σημασίας, διότι διαμορφώνουν τον πυρήνα σημαντικών εφαρμογών και υπηρεσιών για την οικονομία μας, για την ευημερία και την ασφάλεια των πολιτών μας. Οι υποδομές αυτές πρέπει να προστατευθούν.

Τα διαστημικά υπολείμματα αποτελούν πλέον τη σοβαρότερη απειλή για τη βιωσιμότητα των διαστημικών δραστηριοτήτων μας. Για τον μετριασμό του κινδύνου σύγκρουσης, είναι απαραίτητο να εντοπίζονται και να παρακολουθούνται οι δορυφόροι και τα διαστημικά υπολείμματα. Η δραστηριότητα αυτή είναι γνωστή ως «επιτήρηση και παρακολούθηση του διαστήματος» (SST) και σήμερα βασίζεται ως επί το πλείστον σε επίγειους αισθητήρες, όπως τηλεσκόπια και ραντάρ. Επί του παρόντος, δεν υπάρχει δυνατότητα SST σε ευρωπαϊκό επίπεδο· οι φορείς διαχείρισης δορυφόρων και εκτοξεύσεων εξαρτώνται για τις προειδοποιήσεις αποφυγής σύγκρουσης από δεδομένα που παρέχουν οι ΗΠΑ.

Η ΕΕ είναι διατεθειμένη να στηρίζει την καθιέρωση ευρωπαϊκής υπηρεσίας SST, με βάση ένα δίκτυο υφιστάμενων πόρων SST που ανήκουν στην κυριότητα των κρατών μελών, ενδεχομένως στο πλαίσιο διατλαντικής προοπτικής. Οι σχετικές υπηρεσίες πρέπει να είναι διαθέσιμες σε δημόσιους, εμπορικούς, μη στρατιωτικούς και στρατιωτικούς φορείς διαχείρισης, καθώς και στις αρμόδιες αρχές. Για τον σκοπό αυτό απαιτείται η δέσμευση των κρατών μελών που έχουν στην κυριότητά τους τους αντίστοιχους πόρους να συνεργαστούν και να παρέχουν υπηρεσίες αποφυγής συγκρούσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Ο απώτερος σκοπός είναι η διασφάλιση της προστασίας των ευρωπαϊκών διαστημικών υποδομών με τη χρήση ευρωπαϊκών δυνατοτήτων.

Ενέργεια:

- *Η Επιτροπή έχει υποβάλει πρόταση για τη θέσπιση ενωσιακού προγράμματος στήριξης της επιτήρησης και παρακολούθησης του διαστήματος το 2013. Με βάση την πρόταση αυτή, η Επιτροπή θα εξετάσει τον τρόπο εξασφάλισης, σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα, υψηλού επιπέδου απόδοσης της υπηρεσίας SST.*

6.2. Δορυφορικές επικοινωνίες

Διαπιστώνεται αυξανόμενη εξάρτηση των στρατιωτικών και μη στρατιωτικών φορέων ασφάλειας από τα συστήματα δορυφορικών επικοινωνιών (SATCOM). Πρόκειται για μια μοναδική δυνατότητα, η οποία μπορεί να διασφαλίσει υπηρεσίες επικοινωνιών μεγάλων αποστάσεων και ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων. Διευκολύνει τη χρήση κινητών ή αναπτυσσόμενων πλατφορμών για την αντικατάσταση των επίγειων υποδομών επικοινωνιών και την εξυπηρέτηση της ανταλλαγής μεγάλων όγκων δεδομένων.

Τα εμπορικά συστήματα SATCOM αποτελούν την πλέον οικονομικά προσιτή και ευέλικτη λύση για την κάλυψη της αυξανόμενης ανάγκης. Λαμβανομένης υπόψη της υπερβολικά κατακερματισμένης ζήτησης για SATCOM στον τομέα της ασφάλειας, η συγκέντρωση και η από κοινού αγορά SATCOM θα μπορούσε να αποφέρει σημαντική εξοικονόμηση δαπανών χάρη στις οικονομίες κλίμακας και στη βελτίωση της συνεκτικότητας.

Τα εμπορικά συστήματα SATCOM δεν μπορούν να αντικαταστήσουν πλήρως τις βασικές κρατικές/στρατιωτικές δορυφορικές επικοινωνίες (MILSATCOM) που αναπτύσσονται μεμονωμένα από ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ. Ωστόσο, οι εν λόγω επικοινωνίες αδυνατούν να καλύψουν τις ανάγκες μικρότερων φορέων, κυρίως στρατιωτικών αεροσκαφών ή ειδικών δυνάμεων εν μέσω επιχειρήσεων.

Επιπλέον, η διάρκεια ζωής των υφιστάμενων συστημάτων MILSATCOM των κρατών μελών θα λήξει έως το τέλος της τρέχουσας δεκαετίας. Πρέπει, συνεπώς, να διατηρηθεί αυτή η βασική δυνατότητα.

Ενέργειες:

- *Η Επιτροπή θα αναλάβει δράση για την αντιμετώπιση της κατακερματισμένης ζήτησης για συστήματα SATCOM στον τομέα της ασφάλειας. Ειδικότερα, αξιοποιώντας την εμπειρία του ΕΟΑ, η Επιτροπή θα ενθαρρύνει τη συγκέντρωση της ευρωπαϊκής ζήτησης για εμπορικά συστήματα SATCOM στον στρατιωτικό τομέα και στον τομέα της ασφάλειας.*
- *Η Επιτροπή θα διερευνήσει τις δυνατότητες να διευκολύνει, μέσω υφιστάμενων προγραμμάτων και μηχανισμών, τις προσπάθειες των κρατών μελών να αναπτύξουν δορυφόρους ωφέλιμου φορτίου τηλεπικοινωνιών κρατικής ιδιοκτησίας (συμπεριλαμβανομένων των εμπορικών), καθώς και να αναπτύξουν την επόμενη γενιά δυνατοτήτων των συστημάτων MILSATCOM κρατικής ιδιοκτησίας.*

6.3. Ανάπτυξη ενωσιακής δορυφορικής δυνατότητας υψηλής ανάλυσης

Η δορυφορική απεικόνιση υψηλής ανάλυσης αποκτά ολοένα μεγαλύτερη σημασία για τη στήριξη των πολιτικών ασφαλείας, συμπεριλαμβανομένης της ΚΠΑΑ και της ΚΕΠΠΑ. Η πρόσβαση της ΕΕ στις εν λόγω δυνατότητες είναι καίριας σημασίας για τη διασφάλιση της έγκαιρης προειδοποίησης, της έγκαιρης λήψης αποφάσεων, τον προηγμένο σχεδιασμό και τη βελτιωμένη ανάλυση δράσης από την ΕΕ κατά την ανταπόκρισή της σε κρίσεις, τόσο στον στρατιωτικό όσο και στον μη στρατιωτικό τομέα.

Στο συγκεκριμένο πεδίο καταρτίζονται επί του παρόντος αρκετά εθνικά αμυντικά προγράμματα. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν αναπτύξει επίσης συστήματα υψηλής ανάλυσης διπλής χρήσης για τη συμπλήρωση των αμιγώς αμυντικών εθνικών προγραμμάτων τους. Τα εν λόγω συστήματα διπλής χρήσης έχουν συμβάλει στην εμφάνιση νέων μορφών συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών για την αξιοποίηση της δορυφορικής απεικόνισης· η απόκτησή τους πραγματοποιείται είτε στην αγορά είτε μέσω διμερών συμφωνιών. Ενδείκνυται να τηρηθεί η συγκεκριμένη επιτυχής προσέγγιση, η οποία συνδυάζει απαιτήσεις χρηστών από τον στρατιωτικό και τον μη στρατιωτικό τομέα.

Δεδομένης της σταθερά αυξανόμενης ανάγκης για απεικόνιση υψηλής ανάλυσης, και ενόψει των προπαρασκευαστικών εργασιών για την ανάπτυξη της επόμενης γενιάς δορυφόρων απεικόνισης υψηλής ανάλυσης, που προγραμματίζεται γύρω στο έτος 2025, πρέπει να διερευνηθούν και να αναπτυχθούν διάφορες τεχνολογίες, όπως οι υπερφασματικοί δορυφόροι, οι δορυφόροι υψηλής ανάλυσης σε γεωστατική τροχιά ή οι προηγμένοι δορυφόροι υπερυψηλής ανάλυσης, σε συνδυασμό με νέες πλατφόρμες αισθητήρων, όπως τα RPAS.

Ενέργεια:

- *Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα διερευνήσει, σε συνεργασία με την EYED και τον ΕΟΑ, το ενδεχόμενο σταδιακής ανάπτυξης νέων δυνατοτήτων απεικόνισης, με σκοπό τη στήριξη αποστολών και επιχειρήσεων στο πλαίσιο της ΚΠΑΑ και της ΚΕΠΠΑ. Επίσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα συμβάλει στην ανάπτυξη των απαιτούμενων τεχνολογιών για τις μελλοντικές γενιές δορυφόρων απεικόνισης υψηλής ευκρίνειας.*

7. ΧΑΡΑΞΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

Οι ένοπλες δυνάμεις αποτελούν τους μεγαλύτερους καταναλωτές ενέργειας του δημόσιου τομέα στην ΕΕ. Σύμφωνα με τον ΕΟΑ, εκτιμάται ότι οι συνολικές ετήσιες δαπάνες τους μόνο για ηλεκτρική ενέργεια ανέρχονται σε ποσό άνω του ενός δισεκατομμυρίου ευρώ. Επιπλέον, τα ορυκτά καύσιμα εξακολουθούν να αποτελούν τη σημαντικότερη πηγή για την κάλυψη των εν λόγω ενεργειακών αναγκών. Αυτό συνεπάγεται ευαίσθητες σχέσεις εξάρτησης και εκθέτει τους αμυντικούς προϋπολογισμούς σε κινδύνους αύξησης των τιμών. Συνεπώς, οι ένοπλες δυνάμεις έχουν έντονο συμφέρον να μειώσουν το ενεργειακό τους αποτύπωμα, ούτως ώστε να βελτιώσουν την ασφάλεια εφοδιασμού τους και να μειώσουν τις λειτουργικές τους δαπάνες.

Ταυτόχρονα, όμως, οι ένοπλες δυνάμεις αποτελούν επίσης τον μεγαλύτερο δημόσιο φορέα που έχει στην κυριότητά του δωρεάν γη και υποδομές, με εκτιμώμενη συνολική επιφάνεια κτιρίων της τάξης των 200 εκατομμυρίων τετραγωνικών μέτρων και 1 % της συνολικής επιφάνειας γης της Ευρώπης. Η αξιοποίηση του δυναμικού αυτού θα επιτρέψει στις ένοπλες δυνάμεις να μειώσουν τις ενεργειακές τους ανάγκες και να καλύψουν σημαντικό μέρος των αναγκών αυτών από τους δικούς τους, χαμηλής εκπομπής και αυτόνομους πόρους. Με τον τρόπο αυτό θα μπορούσαν να περιοριστούν οι δαπάνες και οι σχέσεις εξάρτησης, ενώ θα μπορούσε συγχρόνως να διευκολυνθεί σημαντικά η επίτευξη των ενεργειακών στόχων της Ένωσης.

Στον τομέα της έρευνας, η Επιτροπή έχει καταρτίσει το στρατηγικό σχέδιο ενεργειακών τεχνολογιών (σχέδιο ΣΕΤ) για την προώθηση καινοτόμων και με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα ενεργειακών τεχνολογιών, οι οποίες χαρακτηρίζονται από καλύτερες επιδόσεις και υψηλότερη βιωσιμότητα από ό,τι οι υφιστάμενες τεχνολογίες στον τομέα της ενέργειας. Λόγω των σημαντικών ενεργειακών του αναγκών, ο τομέας της άμυνας θα μπορούσε να πρωτοστατήσει στην εφαρμογή των αναδυόμενων ενεργειακών τεχνολογιών του σχεδίου ΣΕΤ.

Ενέργειες:

- *Έως τα μέσα του 2014 η Επιτροπή θα δημιουργήσει ειδικό μηχανισμό διαβούλευσης με εμπειρογνώμονες του τομέα της άμυνας από τα κράτη μέλη βάσει του μοντέλου των υφιστάμενων συντονισμένων δράσεων για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση. Ο συγκεκριμένος μηχανισμός θα επικεντρώνεται α) στην ενεργειακή απόδοση, ιδίως στον κτιριακό τομέα· β) στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τα*

εναλλακτικά καύσιμα· γ) στις ενεργειακές υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογιών έξυπνων δικτύων και θα:

- εξετάσει τη δυνατότητα εφαρμογής στον αμυντικό τομέα των υφιστάμενων ενεργειακών συστημάτων, νομοθεσιών και εργαλείων στήριξης της ΕΕ·
 - προσδιορίσει πιθανούς στόχους και τομείς εστίασης των δράσεων σε επίπεδο ΕΕ, με σκοπό τη διαμόρφωση ολοκληρωμένου ενεργειακού συστήματος για τις ένοπλες δυνάμεις·
 - καταρτίσει συστάσεις για την έκδοση οδηγού σχετικά με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση στον τομέα της άμυνας με έμφαση στην εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας της ΕΕ, στην ανάπτυξη και εφαρμογή καινοτόμων τεχνολογιών και στη χρήση καινοτόμων χρηματοδοτικών μέσων·
 - εξασφαλίσει την ανταλλαγή πληροφοριών με τη συντονιστική ομάδα του σχεδίου ΣΕΤ σε τακτική βάση.
- Η Επιτροπή θα εξετάσει επίσης το ενδεχόμενο έκδοσης εγγράφου καθοδήγησης σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 2012/27/ΕΕ στον τομέα της άμυνας.
 - Η Επιτροπή θα στηρίζει το σχέδιο επίδειξης «GO GREEN» των ευρωπαϊκών ένοπλων δυνάμεων για τη φωτοβολταϊκή ενέργεια. Μετά την επιτυχή επίδειξη του σχεδίου, η Επιτροπή θα συνδράμει επίσης στην περαιτέρω εξέλιξη του «GO GREEN», με την εξασφάλιση της συμμετοχής περισσότερων κρατών μελών και την πιθανή επέκτασή του στην παραγωγή ενέργειας από άλλες ανανεώσιμες πηγές, όπως η αιολική ενέργεια, η παραγωγή ενέργειας από βιομάζα και η υδροηλεκτρική ενέργεια.

8. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΝΙΣΤΩΣΑΣ

Λόγω της συρρίκνωσης των αμυντικών προϋπολογισμών στην Ευρώπη, οι εξαγωγές προς τρίτες χώρες αποκτούν αυξανόμενη σημασία για τις ευρωπαϊκές βιομηχανίες, διότι αντισταθμίζουν τη μειωμένη ζήτηση στις εγχώριες αγορές. Οι εξαγωγές αυτές πρέπει να εγκρίνονται σύμφωνα με τις πολιτικές αρχές που θεσπίστηκαν στην κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, η οποία εγκρίθηκε στις 8 Δεκεμβρίου 2008, και κατ'εφαρμογή της Συνθήκης για το εμπόριο όπλων, η οποία εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών στις 2 Απριλίου 2013. Παράλληλα, η Ευρώπη έχει οικονομικό και πολιτικό συμφέρον να στηρίζει τις βιομηχανίες της στις παγκόσμιες αγορές. Τέλος, η Ευρώπη πρέπει να εξασφαλίζει συνεκτική προσέγγιση όσον αφορά την παρακολούθηση των εισερχόμενων ξένων επενδύσεων (όπως ορίζεται στο τμήμα 2.3 σχετικά με την κυριότητα και την ασφάλεια του εφοδιασμού).

8.1. Ανταγωνιστικότητα σε αγορές τρίτων χωρών

Παρότι οι αμυντικές δαπάνες έχουν μειωθεί στην Ευρώπη, εξακολουθούν να αυξάνονται σε πολλές άλλες περιοχές του πλανήτη. Η πρόσβαση στις αντίστοιχες αγορές είναι συχνά δυσχερής, εξαρτώμενη από πολιτικά συμφέροντα, φραγμούς στην πρόσβαση των αγορών κ.λπ. Η μεγαλύτερη παγκοσμίως αμυντική αγορά, οι ΗΠΑ, είναι ουσιαστικά κλειστή για εισαγωγές από την Ευρώπη. Άλλες τρίτες χώρες είναι πιο ανοικτές, αλλά συχνά απαιτούν επαχθείς αντισταθμίσεις για τις εταιρείες της ΕΕ. Τέλος, σε πολλές αγορές τρίτων χωρών, διάφοροι ευρωπαίοι προμηθευτές ανταγωνίζονται μεταξύ τους, στοιχείο που καθιστά δύσκολη, από ευρωπαϊκή σκοπιά, την παροχή στήριξης σε συγκεκριμένο προμηθευτή της ΕΕ.

Ενέργεια:

- Η Επιτροπή θα ξεκινήσει με τους ενδιαφερόμενους φορείς διάλογο σχετικά με τον τρόπο στήριξης της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας σε αγορές τρίτων χωρών. Όσον αφορά τις αντισταθμίσεις σε αγορές τρίτων χωρών, θα αναζητηθούν στο πλαίσιο του διαλόγου αυτού λύσεις για τον μετριασμό των πιθανών αρνητικών επιπτώσεων των εν λόγω αντισταθμίσεων στην εσωτερική αγορά και την ευρωπαϊκή βιομηχανική βάση στον τομέα της άμυνας. Θα εξεταστεί επίσης ο τρόπος με τον οποίο θα μπορούσαν τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να προωθούν τους ευρωπαίους προμηθευτές σε περιπτώσεις στις οποίες μόνο μία εταιρεία από την Ευρώπη εισέρχεται σε ανταγωνισμό με προμηθευτές από άλλες περιοχές του πλανήτη.

8.2. Έλεγχοι των εξαγωγών ειδών διπλής χρήσης

Οι έλεγχοι των εξαγωγών ειδών διπλής χρήσης συμπληρώνουν στενά τους ελέγχους εμπορίου όπλων και αποτελούν βασικό παράγοντα για την ασφάλεια της ΕΕ, καθώς και για την ανταγωνιστικότητα πολλών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στους τομείς της αεροδιαστημικής, της άμυνας και της ασφάλειας. Η Επιτροπή έχει ξεκινήσει διαδικασία αναθεώρησης της πολιτικής της ΕΕ για τον έλεγχο των εξαγωγών και έχει πραγματοποιήσει ευρεία δημόσια διαβούλευση, τα συμπεράσματα της οποίας παρουσιάζονται σε έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που δημοσιεύθηκε τον Ιανουάριο του 2013. Η διαδικασία μεταρρύθμισης θα προχωρήσει περαιτέρω με την έκδοση ανακοίνωσης, στην οποία θα εξετάζονται οι εμπορικοί φραγμοί που δεν επιτρέπουν στις εταιρείες της ΕΕ να αποκομίσουν όλα τα οφέλη της εσωτερικής αγοράς.

Ενέργεια:

- Στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης επανεξέτασης της πολιτικής ελέγχου των εξαγωγών, η Επιτροπή θα υποβάλει έκθεση αξιολόγησης αντικτύπου σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) 428/2009 και θα συνεχίσει με ανακοίνωση στην οποία θα περιγράφονται συνοπτικά ένα μακροπρόθεσμο όραμα για τους στρατηγικούς ελέγχους των εξαγωγών της ΕΕ και συγκεκριμένες πρωτοβουλίες πολιτικής για την προσαρμογή των ελέγχων των εξαγωγών σε ταχέως μεταβαλλόμενες τεχνολογικές, οικονομικές και πολιτικές συνθήκες. Στην ανακοίνωση μπορεί να περιλαμβάνονται προτάσεις για νομοθετικές τροποποιήσεις στο ενωσιακό σύστημα ελέγχου των εξαγωγών.

9. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η διατήρηση και η ανάπτυξη αμυντικών δυνατοτήτων για την αντιμετώπιση των υφιστάμενων και των μελλοντικών προκλήσεων, παρά τους αυστηρούς δημοσιονομικούς περιορισμούς, θα καταστούν δυνατές μόνον εάν εφαρμοστούν εκτεταμένες πολιτικές και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Είναι πλέον καιρός να αναληφθούν φιλόδοξες δράσεις.

9.1 Νέο πλαίσιο για την ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ στρατιωτικού και μη στρατιωτικού τομέα

Η συνεργασία μεταξύ στρατιωτικού και μη στρατιωτικού τομέα αποτελεί σύνθετη πρόκληση με πολλές επιχειρησιακές, πολιτικές, τεχνολογικές και βιομηχανικές πτυχές. Αυτό ισχύει ιδίως στην περίπτωση της Ευρώπης, όπου η κατανομή των αρμοδιοτήτων και ο διαχωρισμός των καθηκόντων προσθέτει ένα επιπλέον επίπεδο πολυπλοκότητας. Η παρούσα ανακοίνωση περιλαμβάνει μια δέσμη μέτρων, τα οποία μπορούν να συνδράμουν στην αντιμετώπιση των εν λόγω προκλήσεων και να παράσχουν κίνητρα συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών. Στο πλαίσιο αυτό, οι στόχοι μας συνίστανται στη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης σε ολόκληρη τη διαχωριστική γραμμή μεταξύ του στρατιωτικού και του μη στρατιωτικού τομέα, μέσω της απρόσκοπτης ολοκλήρωσης όλων των σταδίων του κύκλου ζωής της εκάστοτε δυνατότητας, δηλαδή από τον προσδιορισμό των απαιτούμενων δυνατοτήτων έως την ουσιαστική χρήση τους στην πράξη.

Προβαίνοντας στο πρώτο βήμα για την επίτευξη του στόχου αυτού, η Επιτροπή θα επανεξετάσει τον δικό της εσωτερικό τρόπο χειρισμού των θεμάτων ασφάλειας και άμυνας. Βάσει της εμπειρίας της ειδικής ομάδας για την άμυνα, θα εξασφαλίσει τη βέλτιστη χρήση των μηχανισμών συνεργασίας και συντονισμού που έχει στη διάθεσή της, τόσο στο πλαίσιο των υπηρεσιών της όσο και μεταξύ αυτών και των ενδιαφερόμενων φορέων.

9.2. Έκκληση προς τα κράτη μέλη

Στην παρούσα ανακοίνωση θεσπίζεται σχέδιο δράσης για τη συμβολή της Επιτροπής στην ενίσχυση της ΚΠΑΑ. Η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να συζητήσει το εν λόγω σχέδιο δράσης τον Δεκέμβριο του 2013, μαζί με την έκθεση που έχει καταρτίσει η Ύπατη Εκπρόσωπος της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, με γνώμονα τις ακόλουθες παραμέτρους:

- οι αποφάσεις σχετικά με τις επενδύσεις και τις δυνατότητες στους τομείς της ασφάλειας και της άμυνας πρέπει να βασίζονται σε κοινή αντίληψη των απειλών και των συμφερόντων. Κατά συνέπεια, η Ευρώπη χρειάζεται να αναπτύξει, σε εύθετο χρόνο, μια στρατηγική προσέγγιση, που θα καλύπτει όλες τις πτυχές της στρατιωτικής και της μη στρατιωτικής ασφάλειας. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να πραγματοποιηθεί ευρύτερος πολιτικός δημόσιος διάλογος σχετικά με την εφαρμογή των συναφών διατάξεων της Συνθήκης της Λισαβόνας·
- η κοινή πολιτική ασφάλειας και άμυνας αποτελεί αναγκαιότητα. Για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής της, πρέπει να υποστηρίζεται από ολοκληρωμένη κοινή ευρωπαϊκή πολιτική δυνατοτήτων και εξοπλισμών, όπως αναφέρεται στο άρθρο 42 της ΣΕΕ·
- προκειμένου να διασφαλιστεί η συνοχή των προσπαθειών, η ΚΠΑΑ πρέπει να τελεί υπό καθεστώς στενού συντονισμού με άλλες συναφείς πολιτικές της ΕΕ. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τη δημιουργία και την αξιοποίηση συνεργειών μεταξύ της ανάπτυξης και της χρήσης δυνατοτήτων στους τομείς της άμυνας και της μη στρατιωτικής ασφάλειας·
- για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας της ΚΠΑΑ, η Ευρώπη χρειάζεται ισχυρή βιομηχανική και τεχνολογική βάση στον τομέα της άμυνας. Για την επίτευξη του στόχου αυτού είναι καίριας σημασίας η ανάπτυξη ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανικής στρατηγικής βάσει κοινής αντίληψης του βαθμού αυτονομίας που επιθυμεί η Ευρώπη να διατηρήσει σε τεχνολογικούς τομείς κρίσιμης σημασίας·
- για τη διατήρηση ενός ανταγωνιστικού βιομηχανικού κλάδου με ικανότητα παραγωγής των δυνατοτήτων που χρειαζόμαστε σε οικονομικά προσιτές τιμές, κορυφαίας σημασίας είναι η ενίσχυση της εσωτερικής αγοράς στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και η δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων ώστε οι ευρωπαϊκές εταιρείες να δραστηριοποιούνται ελεύθερα σε όλα τα κράτη μέλη·
- δεδομένων των αυστηρών δημοσιονομικών περιορισμών, εξαιρετικά σημαντική είναι η αποδοτική διάθεση και δαπάνη των χρηματοδοτικών πόρων. Αυτό συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, την περιστολή των επιχειρησιακών δαπανών, τη συγκέντρωση της ζήτησης και την εναρμόνιση των στρατιωτικών απαιτήσεων·
- για να δειχθεί πραγματική προστιθέμενη αξία του πλαισίου της ΕΕ, αυτό που χρειάζεται είναι να προσδιοριστεί ένα κοινό έργο στον τομέα των ικανοτήτων άμυνας, όπου οι πολιτικές της ΕΕ μπορούν να κινητοποιηθούν πλήρως.

9.3. Τα επόμενα βήματα

Βάσει των διαβουλεύσεων με τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων, η Επιτροπή θα καταρτίσει, για τους τομείς που προσδιορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση, αναλυτικό χάρτη πορείας με συγκεκριμένες δράσεις και χρονοδιαγράμματα.

Για τη σύνταξη και την υλοποίηση του ανωτέρω χάρτη πορείας, η Επιτροπή θα δημιουργήσει ειδικό μηχανισμό διαβούλευσης με τις εθνικές αρχές. Ο μηχανισμός αυτός μπορεί να λάβει διάφορες μορφές, σε συνάρτηση με τον υπό εξέταση τομέα πολιτικής. Στον εν λόγω μηχανισμό διαβούλευσης θα ληφθούν υπόψη ο ΕΟΑ και η Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης.